

MATERIAŁ NA WARSZTAT NR 1: EDUKACJA I SPORT

Dla organizacji pozarządowych działających w obszarze integracji społecznej i rynku pracy szczególne znaczenie mają zapisy trzech priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i poszczególnych priorytetów lub działań w Regionalnych Programach Operacyjnych.

PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI (wyciąg ze Szczegółowego Opisu Priorytetów POKL)

PRIORYTET III WYSOKA JAKOŚĆ SYSTEMU OŚWIATY

Działanie 3.3 POPRAWA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

Instytucja Pośrednicząca: Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych

Cel Działania:

Zwiększenie zdolności systemu do kształcenia zorientowanego na efekty nauczania i uczenia się

Uzasadnienie Działania:

W ramach Działania planuje się opracowanie i uruchomienie studiów stanowiących podstawowy element spójnego systemu kształcenia nauczycieli. W ramach Działania nastąpi również opracowanie i wdrożenie jednolitych zasad i procedur akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli, które to zasady będą obowiązywać na terenie całego kraju. Dzięki wsparciu Działania 3.3 wybrane szkoły zostaną przygotowane do prowadzenia praktyk dla studentów będących przyszłymi nauczycielami.

Ponadto Działanie 3.3 zakłada wykorzystanie wniosków i wdrożenie rekomendacji z badań wypracowanych w Działaniu 3.1 do modernizacji procesu kształcenia poprzez doskonalenia podstaw programowych oraz opracowanie nowych programów kształcenia (w tym w formie na odległość), tak, aby były one jak najlepiej dostosowane do wymagań, jakie stawia przed absolwentami społeczeństwo oparte na wiedzy oraz nowoczesna gospodarka. Wypracowane w ten sposób dobre praktyki będą upowszechniane na terenie całego kraju, między innymi za pośrednictwem portalu edukacyjnego Scholaris. Portal ten stanowi cenne źródło informacji oraz materiałów metodycznych i dydaktycznych, z których korzystać mogą wszyscy uczestnicy procesu kształcenia. Z tego względu, wsparcie EFS na rzecz rozbudowy portalu będzie kontynuowane w latach 2007-2013.

W ramach Działania zostaną opracowane i wdrożone ponadregionalne programy zmierzające do podnoszenia u uczniów podstawowych umiejętności oraz kompetencji o kluczowym znaczeniu dla zdolności do zatrudnienia oraz dla kontynuowania edukacji. W ramach Działania przewiduje się również programy rozwijania zainteresowań naukowych uczniów. Programy te przyczynią się do podniesienia jakości oferty edukacyjnej

szkół, a za tym do lepszych wyników w nauce osiągniętych przez uczniów, którzy uzyskują dzięki temu większe szanse na kontynuowanie edukacji lub podjęcie zatrudnienia.

Wskaźniki realizacji Działania:

- Liczba jednostek prowadzących kształcenie nauczycieli (tj. szkół wyższych oraz kolegiów nauczycielskich), które zastosowały nowe formy i zasady kształcenia nauczycieli
- Liczba jednostek prowadzących doskonalenie nauczycieli, które otrzymały wsparcie w ramach Działania w celu uzyskania akredytacji
- Liczba podstaw programowych na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej objętych przeglądem w celu lepszego ich zorientowania na potrzeby rynku pracy
- Liczba opracowanych i upowszechnionych innowacyjnych programów nauczania w zakresie przedsiębiorczości, przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i technicznych

W trybie konkursowym będzie można realizować projekty w poddziałaniach:

3.3.2 Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli (alokacja finansowa ogółem 227 369 705 euro)

Typy projektów¹:

- przygotowanie wybranych szkół do realizacji praktyk przez studentów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela
- uruchomienie nowego typu studiów wyższych i podyplomowych przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela

Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy). Między innymi:

- szkoły i placówki oświatowe
- administracja oświatowa
- organy prowadzące szkoły i placówki
- kuratoria oświaty i inne instytucje realizujące nadzór pedagogiczny
- Centralna Komisja Egzaminacyjna
- Okręgowe Komisje Egzaminacyjne
- Ministerstwo Edukacji Narodowej
- Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
- placówki kształcenia i doskonalenia nauczycieli

Projektodawcy: wszystkie podmioty

3.3.4 Modernizacja treści i metod kształcenia (alokacja finansowa ogółem 231 340 000 euro)

Typy projektów:

- opracowanie i pilotażowe wdrożenie innowacyjnych programów, materiałów dydaktycznych i metod kształcenia dotyczących m.in. kształcenia w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych oraz przedsiębiorczości
- ponadregionalne programy rozwijania kompetencji kluczowych uczniów w szczególności w zakresie: technologii informacyjno-komunikacyjnych, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo – matematycznych

Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy). Między innymi:

¹ We wszystkich opisanych poniżej działaniach minimalna wartość pojedynczego projektu to 50 tys. zł z wyjątkiem działania 9.5, gdzie maksymalna wartość projektu wynosi 50 tys. zł.

- szkoły i placówki oświatowe
- uczelnie i jednostki naukowe
- administracja oświatowa
- organy prowadzące szkoły i placówki
- kuratoria oświaty i inne instytucje realizujące nadzór pedagogiczny
- Centralna Komisja Egzaminacyjna
- Okręgowe Komisje Egzaminacyjne
- Ministerstwo Edukacji Narodowej
- Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
- placówki kształcenia i doskonalenia nauczycieli
- dzieci i młodzież przebywające za granicą

Projektodawcy: wszystkie podmioty

Działanie 3.4 OTWARTOŚĆ SYSTEMU EDUKACJI W KONTEKŚCIE UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Instytucja Pośrednicząca: Minister właściwy ds. oświaty i wychowania – Departament Funduszy Strukturalnych

Cel Działania:

Opracowanie i wdrożenie Krajowych Ram Kwalifikacji i Krajowego Systemu Kwalifikacji oraz upowszechnienie uczenia się przez całe życie.

Uzasadnienie Działania:

W ramach Działania zaplanowano wsparcie ukierunkowane na ułatwienie uczniom dostępu do usług w zakresie poradnictwa zawodowego. Rozszerzony zostanie zakres portalu edukacyjnego Scholaris o treści związane między innymi z poradnictwem edukacyjno-zawodowym. Upowszechnieniu informacji dotyczących doradztwa i poradnictwa zawodowego służyć będzie także publikacja specjalistycznego biuletynu dla uczniów i doradców zawodowych. Ponadto w Działaniu przewiduje się opracowanie narzędzi diagnostycznych i materiałów metodycznych wspomagające proces rozpoznawania predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów, w tym wsparcie instytucji oświatowych prowadzących doradztwo edukacyjno-zawodowe poprzez wyposażenie ich w te materiały i narzędzia. Zadanie to stanowić będzie kontynuację wsparcia, jakie instytucje oświatowe prowadzące doradztwo edukacyjno-zawodowe dotychczas otrzymały ze środków EFS.

Ponadto w ramach Działania planuje się pilotażowe wdrożenie programów doskonalenia zawodowego dla nauczycieli kształcenia zawodowego w przedsiębiorstwach (nauczyciel, który przeszedł kurs doskonalący w przedsiębiorstwie, będzie prowadził kształcenie bardziej dostosowane do realiów nowoczesnej gospodarki). Realizacja powyższego projektu pozwoli na wypracowanie dobrych praktyk w zakresie doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego. Późniejsze upowszechnienie informacji dotyczących przykładów dobrej praktyki przyczyni się do podniesienia jakości kształcenia zawodowego.

Opracowanie wdrożenia Krajowego Systemu Kwalifikacji przebiegać będzie w trzech etapach. Pierwszy etap obejmuje działania o charakterze analityczno-badawczym. Podstawowym zadaniem, jakie będzie realizowane w ramach tego etapu, jest zebranie informacji o wszystkich kompetencjach oraz kwalifikacjach występujących na polskim rynku pracy, niezależnie od sposobu ich nabywania. W ramach tego etapu przeprowadzona zostanie analiza aktów prawnych i innych dokumentów konstytuujących i opisujących formalny i pozaformalny system kształcenia i szkolenia. Planuje się także zbadanie i zidentyfikowanie - m.in. w drodze reprezentatywnych badań sondażowych – posiadanych przez pracowników kompetencji nabytych w trybie pozaformalnym i nieformalnym oraz oczekiwań społecznych (korzyści) związanych z ich formalnym potwierdzeniem. Identyfikacja kompetencji i kwalifikacji nabywanych w trybie formalnym (w formach szkolnych i pozaszkolnych), pozaformalnym i nieformalnym pozwoli na przejście do drugiego etapu realizacji zadania, który polegać będzie na ustrukturyzowaniu i opisaniu zidentyfikowanych kompetencji i kwalifikacji, czego wynikiem będzie powstanie Krajowych Ram Kwalifikacji. Zakłada się, że Krajowe Ramy Kwalifikacji utworzone dzięki wsparciu Działania 3.4 będą korespondowały z Europejskimi Ramami Kwalifikacji, co ma ułatwić

porównywalność i uznawalność kwalifikacji na poziomie międzynarodowym. Trzeci etap realizacji zadania polegać będzie na opracowaniu i wdrożeniu zasad i procedur potwierdzania kompetencji i kwalifikacji nabywanych w trybie formalnym, pozaformalnym i nieformalnym, czego wynikiem będzie powstanie Krajowego Systemu Kwalifikacji. W ramach tego etapu planuje się także realizację działań o charakterze instytucjonalnym, tj. wsparcie tworzenia struktur organizacyjnych wdrażających Krajowy System Kwalifikacji (nowych bądź powstałych na bazie obecnych instytucji funkcjonujących w ramach systemu oświaty).

W ramach działania prowadzone będą także ogólnopolskie kampanie upowszechniające model uczenia się przez całe życie.

Wskaźniki realizacji Działania:

- Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uczestniczyli w trwających co najmniej dwa tygodnie stażach i praktykach w przedsiębiorstwach w ramach Działania
- Liczba zawodów usystematyzowanych w Krajowych Ramach Kwalifikacji.

W trybie konkursowym będzie można realizować projekty w poddziałaniu 3.4.3 Upowszechnienie uczenia się przez całe życie (alokacja finansowa ogółem 29 058 420 euro)

Typy projektów:

- opracowanie narzędzi diagnostycznych i materiałów metodycznych wspomagających proces rozpoznawania predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów
- budowa systemu internetowej informacji edukacyjno-zawodowej oraz systemu internetowego poradnictwa edukacyjno-zawodowego (m.in. w ramach portalu edukacyjnego Scholaris)
- publikacja specjalistycznego biuletynu dla uczniów i doradców zawodowych
- opracowanie i pilotażowe wdrożenie programów doskonalenia zawodowego w przedsiębiorstwach dla nauczycieli kształcenia zawodowego

Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy). Między innymi:

- uczniowie
- nauczyciele i doradcy zawodowi
- instytucje oświatowe prowadzące doradztwo edukacyjno-zawodowe
- placówki kształcenia i doskonalenia nauczycieli
- szkoły i placówki oświatowe oraz ich organy prowadzące
- kuratoria oświaty
- Centralna i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne
- uczelnie i jednostki naukowe
- administracja oświatowa
- organy prowadzące szkoły i placówki
- Ministerstwo Edukacji Narodowej
- Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Projektodawcy: wszystkie podmioty

PRIORYTET IV SZKOLNICTWO WYŻSZE I NAUKA

Działanie 4.1 WZMOCNIENIE I ROZWÓJ POTENCJAŁU DYDAKTYCZNEGO UCZELNI ORAZ ZWIEKSZENIE LICZBY ABSOLWNTÓW KIERUNKÓW O KLUCZOWYM ZNACZENIU DLA GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY

Instytucja Pośrednicząca: Minister właściwy ds. szkolnictwa wyższego – Departament Funduszy Europejskich

Cel Działania:

- budowa potencjału rozwojowego uczelni poprzez umożliwienie im rozszerzenia i wzbogacenia oferty edukacyjnej
- zapewnienie efektywnego zarządzania systemem szkolnictwa wyższego oraz dostosowanie struktury podaży absolwentów do potrzeb gospodarki

Uzasadnienie Działania:

Wsparcie w ramach Działania będzie ukierunkowane na podniesienie jakości kształcenia na poziomie wyższym poprzez realizację programów rozwoju uczelni i wsparcie systemowe dla szkolnictwa wyższego. W obecnej sytuacji szkolnictwo wyższe cechuje się nierównomiernym stopniem rozwoju pod względem jakości oferowanych usług edukacyjnych. Pomimo znacznego zwiększenia dostępności szkolnictwa wyższego, poprzez rozwój szkół niepublicznych, nadal istotnym problemem pozostaje jakość nauczania, która w wielu przypadkach jest ograniczona niskim potencjałem uczelni i znacznie odbiega od wymagań określonych przez rynek pracy.

Programy rozwojowe uczelni umożliwią podniesienie jakości oferowanych przez nie usług edukacyjnych, koncentrując się m. in. na otwieraniu nowych kierunków studiów lub specjalności na istniejących kierunkach oraz realizacji studiów podyplomowych. Obejmą one również rozszerzanie oferty edukacyjnej na istniejących kierunkach, w szczególności w obszarach istotnych dla rozwoju gospodarki, podnoszenie kwalifikacji kadry akademickiej oraz realizację programów współpracy międzynarodowej.

Szczególnie istotnym elementem programów rozwojowych uczelni będzie dostosowywanie kształcenia do potrzeb rynku pracy i uwarunkowań gospodarczych. Wsparciem objęta zostanie również współpraca uczelni z pracodawcami i jednostkami badawczo – rozwojowymi przyczyniająca się do modernizacji i większej innowacyjności nauczania, a także zwiększenia znaczenia praktycznych form nauczania (praktyki i staże studenckie). Równoległe przewiduje się wsparcie dla działalności w zakresie doradztwa, poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy realizowanego przez akademickie biura karier oraz przedsiębiorczości akademickiej.

Elementem uzupełniającym będą systemy stypendialne dla doktorantów i młodych doktorów oraz kadry wizytującej, jako instrument rozwoju kadry akademickiej o najwyższych kwalifikacjach. Wsparciem będą także objęte projekty podwyższające kwalifikacje kadry dydaktycznej i na uczelniach.

Strategiczną rolę w rozwoju konkurencyjności i innowacyjności polskiej gospodarki mogą odegrać absolwenci kierunków technicznych, matematycznych i przyrodniczych mających kluczowe znaczenie dla gospodarki opartej na wiedzy.

W obecnej strukturze populacji osób kończących studia, absolwenci tych kierunków stanowią niewystarczający, niski odsetek. Dlatego konieczne jest systemowe stymulowanie wzrostu liczby absolwentów kierunków ścisłych poprzez zamawianie kształcenia na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych, a także zamawianie specjalności na tych kierunkach. Istnieje także potrzeba doksztalcania absolwentów, aby dostosować ich umiejętności do potrzeb rynku pracy (studia podyplomowe w obszarach niezbędnych dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy).

Wskaźniki realizacji Działania:

- Liczba programów rozwojowych wdrożonych przez uczelnie w ramach Działania
- Liczba studentów, którzy ukończyli staże lub praktyki, wspierane ze środków EFS w ramach Działania
- Liczba studentów, którzy ukończyli staże lub praktyki, trwające co najmniej 3 miesiące
- Liczba instytucji szkolnictwa wyższego, które wdrożyły modele zarządzania jakością i kontroli jakości w ramach Działania, (z podziałem na publiczne i prywatne instytucje szkolnictwa wyższego)
- Liczba uczelni oferujących dodatkowe zajęcia wyrównawcze dla studentów I roku kierunków matematyczno-przyrodniczych i technicznych
- Liczba studentów I roku na kierunkach zamawianych przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego

- Liczba absolwentów kierunków matematyczno-przyrodniczych i technicznych, zamawianych przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego

W trybie konkursowym będzie można realizować projekty w poddziałaniu 4.1.1 Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni (*alokacja finansowa ogółem 500 000 000 euro*).

Typy projektów:

Programy rozwoju uczelni obejmujące m. in.:

- przygotowanie, otwieranie i realizację nowych kierunków studiów, studiów podyplomowych, studiów doktoranckich (w tym interdyscyplinarnych studiów doktoranckich) oraz dostosowywanie programów na istniejących kierunkach studiów do potrzeb rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy
- rozszerzanie oferty edukacyjnej uczelni o zajęcia fakultatywne w postaci programów wyrównawczych dla studentów z zakresu matematyki i fizyki oraz programy skierowane do osób spoza społeczności akademickiej (zwiększanie udziału szkolnictwa wyższego w kształceniu ustawicznym)
- opracowywanie programów i materiałów dydaktycznych oraz wdrożenie programów kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (studia, studia podyplomowe, kursy)
- współpracę uczelni z pracodawcami w zakresie wzmocnienia praktycznych elementów nauczania (staże i praktyki studenckie) oraz zwiększania zaangażowania pracodawców w realizację programów nauczania
- lepsze przygotowanie absolwentów do wejścia na rynek pracy m. in. poprzez wsparcie akademickich biur karier działających przy uczelni
- podnoszenie kompetencji dydaktycznych kadry akademickiej w celu podwyższania jakości nauczania
- podnoszenie kompetencji kadry kierowniczej w zakresie zarządzania uczelnią (w tym zarządzania finansowego i pozyskiwania funduszy na cele rozwojowe)
- organizowanie staży i szkoleń w wiodących zagranicznych i krajowych ośrodkach akademickich i naukowo – badawczych dla kadry dydaktycznej uczelni przydatnych dla prowadzenia pracy dydaktycznej (w tym staże dla doktorantów i staże postdoktorskie),
- stypendia dla doktorantów, młodych doktorów (postdoców) i profesorów wizytujących zatrudnionych w instytucjach szkolnictwa wyższego w dziedzinach szczególnie istotnych dla rozwoju gospodarki
- projekty skierowane do studentów niepełnosprawnych w celu umożliwienia im korzystania z pełnej oferty edukacyjnej uczelni
- wdrożenie modeli zarządzania jakością w uczelni (w szczególności opracowanych w ramach wsparcia systemowego w poddziałaniu 4.1.3)

Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy). Między innymi:

- uczelnie (instytucje, kadra akademicka)
- studenci, słuchacze, doktoranci oraz inne osoby biorące udział w kształceniu

Projektodawcy: wszystkie podmioty

Działanie 4.2. ROZWÓJ KWALIFIKACJI KADR SYSTEMU B+R I WZROST ŚWIADOMOŚCI ROLI NAUKI W ROZWOJU GOSPODARCZYM (*Alokacja finansowa na działanie 61 500 000 euro*).

Instytucja Pośrednicząca: Minister właściwy ds. szkolnictwa wyższego – Departament Funduszy Europejskich

Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia): Minister właściwy ds. szkolnictwa wyższego – Departament Wdrożeń i Innowacji

Cel Działania:

Podniesienie kompetencji kadr systemu B+R do poziomu zapewniającego efektywną współpracę jednostek naukowych i przedsiębiorstw w zakresie wdrażania osiągnięć naukowych w gospodarce.

Uzasadnienie Działania:

Zacieśnienie współpracy sektora nauki z przedsiębiorstwami wymaga podjęcia działań wzmacniających kompetencje kadr tego sektora w zakresie zarządzania dużymi projektami naukowymi oraz komercjalizacji ich wyników. Działania takie są niezbędne z uwagi na obserwowany niski stopień wdrażania wyników prac B+R, co ma bezpośrednie przełożenie na utrzymywanie się luki technologicznej między Polską a większością krajów UE. W związku z powyższym niezbędne jest wzmocnienie potencjału kadr B+R w zakresie umiejętności marketingowych oraz zarządzania badaniami naukowymi, pracami rozwojowymi i komercjalizacją ich wyników. Ważnym elementem będą także projekty związane z promowaniem ochrony własności przemysłowej i intelektualnej oraz ich roli w transferze technologii.

Szczególnie istotnym elementem w procesie budowy gospodarki opartej na wiedzy oraz zwiększeniu znaczenia prac badawczo-rozwojowych w gospodarce jest wymiana wiedzy i doświadczeń między sektorem nauki i gospodarki. Służyć temu będą działania podnoszące świadomość kadr systemu B+R w zakresie potrzeb oraz korzyści płynących z wdrożeń rezultatów badań naukowych i prac rozwojowych.

Uzupełnieniem powyższych form interwencji będzie wzmocnienie świadomości znaczenia nauki i osiągnięć naukowych dla rozwoju gospodarczego poprzez realizację przedsięwzięć edukacyjnych oraz kampanii informacyjnych skierowanych w szczególności do sfery B+R.

Wskaźniki realizacji Działania:

Liczba pracowników sektora B+R, którzy ukończyli szkolenie w zakresie zarządzania badaniami naukowymi i komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych w ramach Działania (ogółem/kobiet/mężczyzn)

W trybie konkursowym będzie można realizować następujące typy projektów:

- projekty w zakresie podnoszenia umiejętności pracowników systemu B+R (np. kursy, szkolenia, studia podyplomowe) w zakresie zarządzania badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi oraz komercjalizacji rezultatów prac badawczych (w tym również w zakresie ochrony własności intelektualnej i przemysłowej)
- projekty dotyczące podnoszenia świadomości pracowników systemu B+R w zakresie wagi i zasad badań naukowych i prac rozwojowych dla gospodarki, a także potrzeb sektora nauki i gospodarki w tym zakresie
- przedsięwzięcia upowszechniające osiągnięcia nauki polskiej i światowej w procesie kształcenia na poziomie wyższym

Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy). Między innymi:

- jednostki naukowe i ich pracownicy
- przedsiębiorstwa działające w sektorze B+R i ich pracownicy
- podmioty współpracujące z podmiotami działającymi w sektorze B+R (np. przedsiębiorstwa, uczelnie) – w zakresie działań informacyjnych
- studenci.

Projektodawcy: wszystkie podmioty

PRIORYTET IX ROZWÓJ WYKSZTAŁCENIA I KOMPETENCJI W REGIONACH

Działanie 9.1 WYRÓWNYWANIE SZANS EDUKACYJNYCH I ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG EDUKACYJNYCH ŚWIADCZONYCH W SYSTEMIE OŚWIATY

Instytucja pośrednicząca: Instytucja wskazana przez samorząd województwa²

Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia): Instytucja wskazana przez samorząd województwa³

Cel Działania:

- tworzenie warunków równych szans edukacyjnych poprzez udzielenie wsparcia na rzecz instytucji systemu oświaty oraz osób napotyających na bariery o charakterze środowiskowym, ekonomicznym, geograficznym i zdrowotnym utrudniające lub uniemożliwiające dostęp do usług edukacyjnych
- wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej instytucji systemu oświaty realizujących kształcenie w formach szkolnych (z wyłączeniem kształcenia osób dorosłych) ukierunkowane na rozwój kluczowych kompetencji oraz wzmocnienie zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia

Uzasadnienie Działania:

Warunkiem niezbędnym do podniesienia ogólnego poziomu wykształcenia społeczeństwa jest stworzenie warunków powszechnego dostępu do edukacji już od najwcześniejszych etapów wychowania i kształcenia tj. etapu edukacji przedszkolnej. Upowszechnienie edukacji przedszkolnej, a co za tym idzie, wyrównanie szans edukacyjnych dzieci, szczególnie z obszarów wiejskich, wymaga systemowego wdrożenia elastycznych form edukacji przedszkolnej przy jednoczesnym wzmocnieniu działającej sieci ośrodków przedszkolnych i uelastycznieniu ich oferty do rzeczywistych potrzeb dzieci i ich opiekunów. Jednocześnie niezbędne jest również przełamanie barier kulturowych poprzez przekonanie rodziców o znaczeniu wczesnej edukacji dla dalszego rozwoju dziecka i decyzji o skierowaniu dziecka do przedszkola.

Podniesienie ogólnego poziomu wykształcenia społeczeństwa wymaga również od systemu oświaty stworzenia mechanizmów eliminujących lub kompensujących oddziaływanie czynników utrudniających uczestnictwo w procesie kształcenia. Istotnym elementem polityki wyrównywania szans edukacyjnych powinno być zatem wzmocnienie działań instytucji oświatowych ukierunkowane na pomoc uczniom, którzy ze względu na czynniki ekonomiczne, społeczne czy kulturowe nie funkcjonują prawidłowo w systemie oświaty. Do grupy takich uczniów można zaliczyć: uczniów nauce niskich osiągnięciach szkolnych, uczniów niepełnosprawnych, uczniów pochodzących z mniejszości narodowych lub etnicznych, uczniów pochodzących z rodzin patologicznych oraz uczniów dotkniętych patologiami społecznymi itp., a także młodzież, która ze względu na różne czynniki przedwcześnie opuściła system szkolnictwa.

Wsparcie szkoły powinno obejmować nie tylko realizację programów edukacyjnych (dodatkowych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych) skierowanych do powyższych grup uczniów, ale także wsparcie pedagogiczno – psychologiczne skoncentrowane na eliminacji czynników lokujących uczniów w niekorzystnej sytuacji edukacyjnej.

Powszechnemu dostępowi do edukacji powinna towarzyszyć atrakcyjna i o wysokiej jakości oferta edukacyjna instytucji systemu oświaty. W obecnej sytuacji istotnym problemem polskiego systemu edukacji jest znaczne zróżnicowanie jakości pracy szkół pod względem ich lokalizacji (miasto – wieś) oraz poziomu szkolnictwa. Wsparcie wdrażane w ramach Działania umożliwi zmniejszenie tych różnic poprzez realizację programów ukierunkowanych na podniesienie jakości pracy szkół m.in. poprzez wprowadzenie innowacyjnych form nauczania o wyższej skuteczności czy wdrażania bardziej efektywnych modeli zarządzania placówką oświatową.

Programy rozwojowe szkół będą również przyczyniać się do podnoszenia u uczniów podstawowych umiejętności oraz kompetencji o kluczowym znaczeniu dla zdolności do zatrudnienia oraz dla kontynuowania

² Lista tych instytucji znajduje się w załączniku do opracowania.

³ Lista tych instytucji znajduje się w załączniku do opracowania.

edukacji. W tym celu szkoły oraz ich organy prowadzące otrzymają wsparcie na rozszerzenie swojej oferty edukacyjnej o elementy wykraczające poza standardowy program nauczania np. dodatkowy język obcy. Realizacja programów rozwojowych przyczyni się do podniesienia jakości nauczania w szkole, a co za tym idzie do lepszych wyników w nauce osiąganych przez uczniów, którzy uzyskają dzięki temu większe szanse na kontynuowanie edukacji lub podjęcie zatrudnienia.

Wskaźniki realizacji Działania:

- liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, które uzyskały wsparcie w ramach Działania
- liczba szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Działania, w podziale na obszary miejskie i wiejskie

W trybie konkursowym będzie można realizować projekty w poddziałaniach:

9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej (*alokacja finansowa ogółem 243 140 413 euro*)

Typy projektów:

- tworzenie ośrodków wychowania przedszkolnego (w tym również realizacja alternatywnych form wychowania przedszkolnego) na obszarach i w środowiskach o niskim stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej (w szczególności na obszarach wiejskich)
- wsparcie istniejących przedszkoli przyczyniające się do zwiększonego uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym np. dłuższe godziny pracy przedszkoli, uruchomienie dodatkowego naboru dzieci, zatrudnienie personelu
- opracowanie i realizacja kampanii informacyjnych promujących edukację przedszkolną

Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy):

- dzieci w wieku przedszkolnym (3-5 lat)
- rodzice dzieci w wieku przedszkolnym (3-5 lat)
- istniejące przedszkola

Projektodawcy: wszystkie podmioty

9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych (*alokacja finansowa ogółem 481 407 419 euro*).

Typy projektów: Programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie ogólne ukierunkowane na wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów i zmniejszanie dysproporcji w ich osiągnięciach edukacyjnych oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia, w szczególności obejmujące:

- dodatkowe zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia
- doradztwo i opiekę pedagogiczno – psychologiczną dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu oświaty (np. wsparcie dla uczniów z obszarów wiejskich, wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych, przeciwdziałanie uzależnieniom, programy prewencyjne, przeciwdziałanie patologiom społecznym)
- programy skierowane do dzieci i młodzieży, które znajdują się poza systemem szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego (przedwcześnie opuszczający system szkolnictwa) umożliwiające ukończenie danego etapu kształcenia oraz kontynuację nauki
- dodatkowe zajęcia (pozalekcyjne i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo – matematycznych
- rozszerzanie oferty szkół o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno - zawodowym, informowaniem uczniów o korzyściach płynących z wyboru danej ścieżki edukacyjnej

- oraz możliwościach dalszego kształcenia w kontekście uwarunkowań lokalnego i regionalnego rynku pracy (szkolne ośrodki kariery)
- wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne
 - wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawę jakości nauczania

Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy):

- szkoły (instytucje, kadra) i ich organy prowadzące realizujące kształcenie ogólne
- poradnie psychologiczno – pedagogiczne
- uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych i policealnych prowadzących kształcenie ogólne
- osoby, które przedwcześnie opuściły system oświaty

Projektodawcy: wszystkie podmioty

Działanie 9.2 PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI I JAKOŚCI SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO (alokacja finansowa ogółem 515 687 204 euro)

Instytucja pośrednicząca: Instytucja wskazana przez samorząd województwa⁴

Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia): Instytucja wskazana przez samorząd województwa⁵

Cel Działania:

Wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem kształcenia osób dorosłych) służące podniesieniu zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia.

Uzasadnienie Działania:

Szkolnictwo zawodowe w obecnej sytuacji znacznie odbiega jakością od szkolnictwa ogólnego przez co cieszy się znacznie niższym zainteresowaniem uczniów. W tym kontekście oraz zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy niezbędne jest zwiększenie potencjału szkół zawodowych i propagowanie korzyści płynących z wyboru tej ścieżki kształcenia. Jednocześnie modernizacja szkolnictwa zawodowego powinna być wspierana dodatkowymi zachętami dla uczniów, którzy podejmą kształcenie w tym kierunku. Wszystkie te działania przyczynią się do zwiększenia popularności wyboru kształcenia zawodowego jako ścieżki edukacyjnej, a także dostosowania jego oferty do potrzeb rynku pracy (szczególnie w wymiarze lokalnym i regionalnym). Dzięki temu system szkolnictwa zawodowego będzie w stanie dostarczyć na rynek pracy większą liczbę wykwalifikowanych specjalistów o kwalifikacjach odpowiadających aktualnym wymogom pracodawców.

Działania w powyższym zakresie będą realizowane poprzez kompleksowe programy rozwojowe szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe obejmujące zarówno wyrównywanie dysproporcji edukacyjnych pomiędzy osiągnięciami uczniów, modernizację procesu kształcenia poprzez dodatkowe zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne rozwijające kompetencje kluczowe uczniów, doradztwo edukacyjno – zawodowe jak i instrumenty o szczególnym znaczeniu dla szkolnictwa zawodowego: staże i praktyki realizowane we współpracy z pracodawcami. Programy rozwojowe umożliwią również włączenie pracodawców w proces kształcenia zawodowego w innych, szerszych niż praktyczna nauka zawodu, formach np. diagnozowanie popytu rynku pracy na absolwentów o określonych kwalifikacjach zawodowych. W ramach programów rozwojowych szkoły i placówki realizujące kształcenie zawodowe będą mogły również wyposażyć uczniów w

⁴ Lista tych instytucji znajduje się w załączniku do opracowania.

⁵ Lista tych instytucji znajduje się w załączniku do opracowania.

nowoczesne materiały dydaktyczne (w tym podręczniki szkolne), które zagwarantują wysoką jakość kształcenia zgodną z wymogami współczesnej gospodarki.

Wskaźniki realizacji Działania:

- liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które wdrożyły programy rozwojowe
 - liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych
- W trybie konkursowym będzie można realizować następujące typy projektów:
- diagnozowanie potrzeb edukacyjnych w obszarze szkolnictwa zawodowego zgodnie z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy
 - programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe ukierunkowane na zmniejszanie wyrównywaniu dysproporcji w osiągnięciach uczniów w trakcie procesu kształcenia oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia w szczególności obejmujące:
 - dodatkowe zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia
 - doradztwo i opiekę pedagogiczno – psychologiczną dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu szkolnictwa (np. wsparcie dla uczniów z obszarów wiejskich, wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych, przeciwdziałanie uzależnieniom, programy prewencyjne, przeciwdziałanie patologiom społecznym)
 - dodatkowe zajęcia (pozaekcyjne i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo – matematycznych
 - efektywne programy doradztwa edukacyjno – zawodowego
 - modernizację oferty kształcenia zawodowego i dostosowanie jej do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy (wprowadzanie nowych kierunków kształcenia, modyfikacja programów nauczania na kierunkach istniejących)
 - współpracę szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami i instytucjami rynku pracy służącą podnoszeniu kwalifikacji zawodowych uczniów jako przyszłych absolwentów i wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia (w tym zwłaszcza w zakresie praktycznych form nauczania – staże i praktyki)
 - wyposażenie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe w nowoczesne materiały dydaktyczne (w tym podręczniki szkolne) zapewniające wysoką jakość kształcenia
 - wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne
 - wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawę jakości nauczania

Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy). Między innymi:

- uczniowie i słuchacze szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem osób dorosłych)
- szkoły i placówki (instytucje i kadra pedagogiczna) prowadzące kształcenie zawodowe (z wyłączeniem szkół dla dorosłych)
- partnerzy społeczno – gospodarczy
- pracodawcy

Projektodawcy: wszystkie podmioty

Działanie 9.3 UPOWSZECHNIENIE FORMALNEGO KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO (alokacja finansowa ogółem 184 812 755 euro)

Instytucja pośrednicząca: Instytucja wskazana przez samorząd województwa⁶

Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia): Instytucja wskazana przez samorząd województwa⁷

Cel Działania:

Zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w kształceniu ustawicznym w formach szkolnych poprzez podniesienie jego jakości i dostępności oraz zwiększenie znaczenia kształcenia ustawicznego jako czynnika oddziałującego na sytuację na rynku pracy.

Uzasadnienie Działania:

Stopień upowszechnienia kształcenia ustawicznego w Polsce jest znacznie niższy od przeciętnego w pozostałych krajach Unii Europejskiej. Ponadto upowszechnienie kształcenia ustawicznego jest znacznie zróżnicowane w zależności od aktualnie posiadanego poziomu wykształcenia. Osoby posiadające wykształcenie wyższe są znacznie częściej zainteresowane kształceniem ustawicznym, niż osoby o niskich kwalifikacjach i relatywnie gorszej pozycji na rynku pracy. Przyczyna takiej sytuacji leży z jednej strony w niskiej świadomości społeczeństwa w zakresie znaczenia kształcenia ustawicznego, z drugiej strony jakość kształcenia ustawicznego pozostaje w wielu przypadkach niewystarczająca w odniesieniu do potrzeb rynku pracy.

W ramach Działania przewiduje się realizację działań informacyjnych ukierunkowanych na podniesienie świadomości społeczeństwa na temat korzyści płynących z formalnego kształcenia ustawicznego połączoną z usługami doradczymi dla osób zainteresowanych podjęciem tego typu kształcenia ustawicznego w kontekście doboru odpowiedniego kierunku kształcenia do wymogów regionalnego rynku pracy. Wsparciem objęte zostaną również programy skierowane do osób dorosłych zainteresowanych podjęciem formalnego kształcenia ustawicznego (uzupełnieniem lub podwyższeniem swojego wykształcenia lub kwalifikacji w profilu ogólnym i zawodowym). W ramach Działania zainteresowane osoby będą mogły również formalnie potwierdzić kwalifikacje uzyskane w drodze nieformalnej lub pozaformalnej.

Istotnym elementem Działania będą również programy placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego prowadzących formalne kształcenie ustawiczne ukierunkowane na podniesienie jakości oferowanych usług edukacyjnych, dostosowanie programów i warunków nauczania do potrzeb regionalnego rynku pracy oraz rozwijanie innowacyjnych form kształcenia, które umożliwią bardziej efektywną i lepiej dostępną ofertę kształcenia (np. kształcenie w formie e-learningu).

Wskaźniki realizacji Działania:

- liczba osób dorosłych w wieku 25-64 lata, które uczestniczyły w formalnym kształceniu ustawicznym w ramach Działania.

W trybie konkursowym będzie można realizować następujące typy projektów:

- kampanie informacyjne w zakresie: korzyści płynących z formalnego podwyższania lub uzupełniania posiadanych kwalifikacji oraz potrzeb regionalnego lub lokalnego rynku pracy w tym zakresie
- programy formalnego kształcenia ustawicznego skierowane do osób dorosłych zainteresowanych uzupełnieniem lub podwyższeniem swojego wykształcenia i kwalifikacji ogólnych i zawodowych
- programy formalnego potwierdzania kwalifikacji ogólnych i zawodowych zdobytych w sposób pozaformalny i nieformalny (wsparcie dla osób, które deklarują chęć przystąpienia do egzaminu zewnętrznego i potwierdzenia posiadanych kwalifikacji)
- usługi doradcze w zakresie wyboru ścieżki kształcenia formalnego (lub uzupełniania wykształcenia i kwalifikacji formalnych) w kontekście potrzeb regionalnego lub lokalnego rynku pracy
- wsparcie dla placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego w zakresie kształcenia formalnego ukierunkowane na:

⁶ Lista tych instytucji znajduje się w załączniku do opracowania.

⁷ Lista tych instytucji znajduje się w załączniku do opracowania.

- monitorowanie potrzeb oraz rozszerzanie lub dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy
- podwyższanie jakości oferty edukacyjnej w tym również ubieganie się o akredytację kuratora oświaty
- rozwój innowacyjnych form kształcenia ustawicznego, w tym również w formie e-learningu

Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy):

- osoby w wieku 25 – 64 lat (oraz osoby nieuczące się w wieku 18 – 24 lat) zgłaszające z własnej inicjatywy chęć kształcenia formalnego (podnoszenia, uzupełniania kwalifikacji lub ich formalnego potwierdzenia)
- placówki kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego prowadzące formalnego kształcenia ustawicznego
- partnerzy społeczno – gospodarczy
- pracodawcy

Projektodawcy: wszystkie podmioty

Działanie 9.4 WYSOKO WYKWALIFIKOWANE KADRY SYSTEMU OŚWIATY (alokacja finansowa ogółem 96 877 655 euro):

Instytucja pośrednicząca: Instytucja wskazana przez samorząd województwa⁸

Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia): Instytucja wskazana przez samorząd województwa⁹

Cel Działania:

Dostosowanie kwalifikacji nauczycieli, instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz kadr administracyjnych instytucji systemu oświaty do wymogów związanych ze strategicznymi kierunkami rozwoju regionów, zmianą kierunków kształcenia, zapotrzebowaniem na nowe kwalifikacje oraz zmieniająca się sytuacją demograficzną w systemie oświaty.

Uzasadnienie Działania:

Działanie umożliwi regionalnym instytucjom edukacyjnym kreowanie własnej polityki kształcenia i doskonalenia kadr systemu oświaty (nauczycieli oraz kadry administracyjnej) w kontekście uwarunkowań regionalnych oraz zmieniającej się sytuacji demograficznej.

W ramach Działania wspierane będą studia podyplomowe i kursy doskonalące dla nauczycieli umożliwiające zdobycie nowych lub rozszerzenie posiadanych kwalifikacji niezbędnych z punktu widzenia zapewnienia jak najwyższej jakości procesu nauczania. Kształcenie nauczycieli będzie realizowane w ramach polityki edukacyjnej państwa, tj. zgodnie ze standardami merytorycznymi i organizacyjnymi ustalonymi przez ministra właściwego ds. oświaty i wychowania lecz kierunki kształcenia i doskonalenia nauczycieli powinny wynikać z regionalnej polityki edukacyjnej. Wsparcie zostanie również udzielone nauczycielom, którzy będą zainteresowani uzupełnieniem lub rozszerzeniem posiadanego wykształcenia formalnego (np. zdobyciem stopnia naukowego). Niezwykle istotne jest również podnoszenie kwalifikacji kadr administrujących systemem oświaty na poziomie regionalnym, co przyczyni się do wzrostu kompetencji w zakresie finansowania, zarządzania, monitoringu, oceny rezultatów polityki edukacyjnej, a więc generalnie podniesienia jej jakości.

Istotnym elementem Działania powinny być również wsparcie na rzecz zwiększenia elastyczności systemu kształcenia nauczycieli w związku z cyklicznymi uwarunkowaniami demograficznymi. W obliczu zmniejszającej się z roku na rok liczby dzieci w wieku szkolnym i konieczne jest przekwalifikowanie części nauczycieli szkolnych (przygotowanie do nauczania drugiego przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć) w kierunku kształcenia ustawicznego osób dorosłych, co jest uzasadnione w kontekście planowanego upowszechnienia kształcenia ustawicznego. Równocześnie wsparciem zostanie objęta grupa nauczycieli kształcenia

⁸ Lista tych instytucji znajduje się w załączniku do opracowania.

⁹ Lista tych instytucji znajduje się w załączniku do opracowania.

zawodowego i ustawicznego, co przyczyni się do podniesienia jakości szkolnictwa zawodowego i ustawicznego.

Wskaźniki realizacji Działania:

liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach w tym:

- nauczyciele na obszarach wiejskich
- nauczyciele kształcenia zawodowego

W trybie konkursowym będzie można realizować następujące typy projektów:

- studia podyplomowe i kursy doskonalące dla nauczycieli w zakresie zgodnym z lokalną i regionalną polityką edukacyjną (w tym przygotowanie do nauczania drugiego przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć)
- studia podyplomowe, kursy i szkolenia oraz inne formy podwyższania kwalifikacji pracowników placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu
- studia wyższe dla nauczycieli zainteresowanych podwyższeniem lub uzupełnieniem posiadanego wykształcenia
- studia podyplomowe i kursy doskonalące dla nauczycieli i pracowników administracji oświatowej w zakresie organizacji, zarządzania, finansowania oraz monitoringu działalności oświatowej
- programy przekwalifikowania nauczycieli szkolnych w związku ze zmieniającą się sytuacją demograficzną (niż szkolny) w kierunku kształcenia ustawicznego (osób dorosłych)

Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy):

- nauczyciele i pracownicy dydaktyczni szkół i placówek oświatowych
- kadra administracyjna i zarządzająca oświatą

Projektodawcy: wszystkie podmioty

Działanie 9.5 ODDOLNE INICJATYWY EDUKACYJNE NA OBSZARACH WIEJSKICH (*alokacja finansowa ogółem 150 000 000 euro*) **maksymalna wartość projektu wynosi 50 tys. zł**

Cel Działania:

Pobudzenie aktywności mieszkańców obszarów wiejskich na rzecz samoorganizacji i tworzenia lokalnych inicjatyw ukierunkowanych na rozwój edukacji i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich

Uzasadnienie Działania:

Obszary wiejskich są miejscem spiętrzenia wielu problemów rozwojowych, które na ogół są trudniejsze do rozwiązania niż na terenie miast. W znacznym zakresie dotyczy to edukacji, do której dostęp na obszarach wiejskich jest znacznie trudniejszy niż w dużych aglomeracjach miejskich.

Jednocześnie świadomość wielu mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie wagi edukacji i wykształcenia dla życia zawodowego i społecznego jest niższa niż w przypadku mieszkańców miast. W rezultacie zjawiska te ogniskują się w negatywnych wskaźnikach edukacyjnych w odniesieniu do obszarów wiejskich: m.in. niższym poziomie wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich, niższym stopniem upowszechnienia edukacji przedszkolnej, gorszymi osiągnięciami edukacyjnymi uczniów pochodzących z obszarów wiejskich (wg badań PISA) czy niższym stopniem upowszechnienia kształcenia ustawicznego. Na tym tle jako znaczący problem należy postrzegać zbyt niski stopień aktywności mieszkańców wsi w zakresie samoorganizacji i podejmowania oddolnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społeczności wiejskich w obszarze edukacji.

W ramach Działania realizowane będzie wsparcie na rzecz mieszkańców obszarów wiejskich ukierunkowane na rozwój oferty edukacyjnej na obszarach wiejskich, wzmocnienie znaczenia instytucji oświatowych w środowiskach lokalnych oraz podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich, a

zwłaszcza umiejętności zawodowych przydatnych poza rolnictwem. Wszystkie powyższe instrumenty będą prowadzić do zmniejszenia różnicowań w obszarze edukacji pomiędzy obszarami wiejskimi a ośrodkami miejskimi.

W Działaniu przewidziano formy wsparcia, przyczyniające się do poprawy sytuacji edukacyjnej wsi, które odpowiadają specyfice obszarów wiejskich i zgodnie z nią będą wykazywać wysoką skuteczność tj. wsparcie na rzecz tworzenia i podejmowania aktywności przez lokalne inicjatywy i pakiety na rzecz rozwiązywania problemów mieszkańców wsi w obszarze edukacji. Wsparcie zostanie skierowane do gmin wiejskich, miejsko – wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców. Zgodnie ze specyfiką obszarów wiejskich oraz potencjalnych ostatecznych odbiorców wsparcia działających na tych obszarach, system wdrażania Priorytetu zostanie skierowany do podmiotów o mniejszym potencjale organizacyjnym (które nie miałyby możliwości realizacji projektów w ramach pozostałych Działań Priorytetu IX) i będzie obejmował realizację małych projektów (do 50 tys. PLN) skierowanych do małych społeczności lokalnych i oddziaływujących na rzecz ich aktywizacji.

Wskaźniki realizacji Działania:

liczba oddolnych inicjatyw społecznych podejmowanych w ramach Działania

W trybie konkursowym będzie można realizować następujące typy projektów:

- tworzenie i wsparcie działalności inicjatyw ukierunkowanych na pobudzenie świadomości środowisk lokalnych i ich zaangażowanie w działania na rzecz rozwoju edukacji na terenach wiejskich i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich
- projekty przyczyniające się do podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców obszarów wiejskich oraz rozwoju usług edukacyjnych na tych obszarach
- działania informacyjno – promocyjne, szkoleniowe, doradcze podnoszące świadomość mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie korzyści płynących z kształcenia i szkolenia

Grupy docelowe (osoby, instytucje, grupy społeczne bezpośrednio korzystające z pomocy):

- mieszkańcy gmin wiejskich, miejsko – wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców
- społeczności lokalne aktywnie działające na obszarach wiejskich na rzecz rozwoju edukacji na terenach wiejskich i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich
- podmioty działające na obszarach wiejskich na rzecz przeciwdziałania ich marginalizacji i zapewnienia ich odpowiedniego rozwoju

Projektodawcy: wszystkie podmioty

REGIONALNE PROGRAMY OPERACYJNE

Projekty dotyczące edukacji mogą być też finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach 16 Regionalnych Programów Operacyjnych.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2007-2013

Priorytet VII. Tworzenie i poprawa warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego

Cel główny:

Poprawa dostępności i jakości infrastruktury o charakterze społecznym.

Cele szczegółowe:

- Poprawa dostępności i jakości opieki zdrowotnej.
- Poprawa dostępności i jakości infrastruktury edukacyjnej.
- Poprawa dostępności i jakości infrastruktury pomocy społecznej.

Przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetu:

- Infrastruktura służąca ochronie zdrowia i życia.
- Infrastruktura służąca pomocy społecznej.
- **Infrastruktura służąca edukacji:**

W zakresie infrastruktury edukacyjnej realizowane będą projekty dotyczące budowy, rozbudowy, modernizacji (w tym dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych) placówek systemu oświaty oraz szkół wyższych na każdym poziomie kształcenia (również z uwzględnieniem placówek kształcenia ustawicznego w tym kształcenia i doskonalenia nauczycieli).

Wspierane będą przedsięwzięcia służące poprawie stanu i wyposażenia infrastruktury dydaktycznej i pomocniczej w obiektach i ich otoczeniu, podnoszące jakość i wspierające upowszechnianie nowoczesnych metod nauczania. Wspierana będzie również przyszkolna infrastruktura sportowa, pracownie komputerowe, biblioteki, laboratoria. Wyrównywaniu szans młodzieży (głównie z obszarów wiejskich) sprzyjać będą działania związane z rozwojem bazy socjalnej, towarzyszącej obiektom dydaktycznym (np. internaty, akademiki, stołówki, itp.).

Szkoły będą „otwarte” dla społeczeństwa poprzez możliwość udostępniania sal lekcyjnych, w tym także wyposażonych w sprzęt komputerowy z podłączeniem do Internetu, co umożliwi realizację idei uczenia przez całe życie. Stosowanie tego typu rozwiązań gwarantuje efektywne wykorzystanie powstałej i zmodernizowanej bazy edukacyjnej.

W celu zapewnienia równego startu edukacyjnego dzieciom ze wsi, planuje się szczególne wsparcie placówek przedszkolnych zlokalizowanych na obszarach wiejskich.

Do 2013 r. przewidziano sfinansowanie 160 projektów dot. infrastruktury edukacyjnej.

Zestawienie głównych grup beneficjentów (projektodawców)

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne j.s.t. posiadające osobowość prawną,
- zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia)
- szkoły wyższe,
- osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki,
- partnerzy społeczni i gospodarczy,
- organizacje pozarządowe,
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,

Wszystkie regionalne programy dostępne są na stronie www.fundusze-strukturalne.gov.pl

Zestawienie dotyczące Regionalnych Programów Operacyjnych znajduje się w załączniku nr 2